

POSTINTERVENTIEDOSSIER

Project: Bouwen van ééngezinswoning

Werk: Steenbakkerij 36
9500 Geraardsbergen

Opdrachtgever: Build to Invest Bvba
Rue des Moulins d'Acren 4
7864 Deux-Acren

Youri Devos
Tel: 0488/09 90 06
info@homebird.be

Architect: Architectenbureau Corvan bvba
Gentsestraat 102-104
9500 Geraardsbergen
Tel: 0477/76 19 10
info@corvan-architecten.be

Veiligheidscoördinatie: V.E.T.O. & Partners NV
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
Tel 09/362.04.40
www.vetopartners.be

1 Inhoudstafel

1	INHOUDSTAFEL.....	2
DEEL 1: VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN		3
1	INLEIDING.....	4
2	BESCHRIJVING VAN HET PROJECT	5
2.1	<i>Ontwerpplannen .....</i>	<i>5</i>
3	TIJDSBESTEDING VAN DE VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR VERWEZENLIJKING.....	6
4	VERANTWOORDING MATERIALEN EN UITVOERINGSMETHODEN.....	7
5	BESCHRIJVING VAN DE RISICO'S EN DE PREVENTIEMAATREGELEN	13
5.1	<i>Aanwezigheid van verhoogde risico's volgens art. 26.....</i>	<i>13</i>
5.2	<i>Algemene preventiemaatregelen.....</i>	<i>14</i>
5.3	<i>Specifieke preventiemaatregelen .....</i>	<i>16</i>
6	DOCUMENTEN TE BEZORGEN DOOR DE AANNEMERS.....	20
6.1	<i>Intentieverklaring .....</i>	<i>21</i>
7	NOODOPROEPNUMMERS	22
DEEL 2: COÖRDINATIEDAGBOEK		23
1	LIJST TUSSENKOMENDE PARTIJEN.....	24
2	VEILIGHEIDSDOCUMENTEN VAN DE AANNEMER	24
2.1	<i>Intentieverklaringen uitvoerende aannemers .....</i>	<i>24</i>
2.2	<i>De werfmelding .....</i>	<i>24</i>
3	VERSLAGEN VAN DE VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR	24
4	VERSLAGEN VAN DE WERFVERGADERINGEN	24
5	FOTO'S	24
6	ANALYSES VAN INCIDENTEN EN ONGEVALLEN	24
DEEL 3: POSTINTERVENTIEDOSSIER.....		25
1	INLEIDING.....	26
2	WETTELIJK KADER	27
3	INFORMATIE BETREFFENDE DE STRUCTURELE EN ESSENTIËLE ELEMENTEN VAN HET BOUWWERK.....	28
3.1	<i>Algemene informatie.....</i>	<i>28</i>
3.2	<i>Asbuiltdossier buitenschrijnwerk.....</i>	<i>28</i>
3.3	<i>Asbuiltdossier HVAC en sanitair.....</i>	<i>29</i>
3.4	<i>Asbuiltdossier elektro .....</i>	<i>29</i>
3.5	<i>Asbuiltdossier keuken, vloer, algemene afwerking en varia.....</i>	<i>29</i>
3.6	<i>Onderhoudsdossier.....</i>	<i>29</i>
3.7	<i>Brandbeveiliging in woongebouwen.....</i>	<i>30</i>
4	ALGEMENE RAADGEVINGEN VOOR BIJ U THUIS.....	35
CD-ROM DOSSIER		37
VERKLARING VAN OVERDRACHT VAN POSTINTERVENTIEDOSSIER		38

Deel 1: Veiligheids- en gezondheidsplan

Beschrijving project:

Bouwen van ééngezinswoning
Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

Oprichtgever:

Build to Invest bvba
Rue des Moulins d'Acren
7864 Deux-Acres
/
info@homebird.be

Ontwerper:

Architectenbureau Corvan bvba
Gentsestraat 102-104
9500 Geraardsbergen
0477/76 19 10
info@corvan-architecten.be

Veiligheidscoördinatoren:

Veiligheidscoördinator ontwerp: Piet De Groot
Veiligheidscoördinator verwezenlijking: Piet De Groot, adj. Ann Haegeman

V.E.T.O. & Partners N.V.
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
09 362 04 40
info@vetopartners.be www.vetopartners.be

1 Inleiding

In overeenstemming met het KB TMB Art. 3.6°, Art. 4sexies en bijlage I, deel A, Afdeling II, bevat het veiligheidsplan:

- ❖ De inventarisatie van de in ontwerpfase gekende en te voorziene risico's + bijhorende preventiemaatregelen als gevolg van:
  - De aard van het bouwwerk.
  - De wederzijdse inwerking van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen op een tijdelijke en mobiele bouwplaats wanneer een tussenkomst, na beëindigen ervan, risico's laat bestaan voor de andere tussenkomende partijen die later zullen tussenkomen.
  - De wederzijdse inwerking van alle installaties of andere activiteiten op of in de nabijheid van de site waar de tijdelijke of mobiele bouwplaats is gevestigd, inzonderheid het openbaar of privaat goederen- of personenvervoer, het aanvatten of de voortzetting van het gebruik van een gebouw of de voortzetting van eender welke exploitatie.
  - De uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk.
- ❖ De voor veiligheid en gezondheid kritieke fasen waarop de veiligheidscoördinator verwezenlijking tenminste op de bouwplaats aanwezig moet zijn.
- ❖ De lijst met tussenkomende partijen.

In overeenstemming met de wet van 4 augustus 1996 (welzijnswet) Art.15 zijn de personen die op enigerlei wijze betrokken zijn bij de verplichtingen in verband met werkzaamheden op een tijdelijke en mobiele bouwplaats, er toe gehouden de algemene preventiemaatregelen bedoeld in Art.5 van dezelfde wet (welzijnswet) toe te passen.

In overeenstemming met het KB TMB Art.4 en Art. 17 ziet de bouwdirectie belast met de aanstelling van de veiligheidscoördinator erop toe dat de verschillende tussenkomende partijen samenwerken en hun activiteiten coördineren, teneinde aan de veiligheidscoördinator de bevoegdheid, de middelen en de informatie te verzekeren ter vervulling van zijn taken.

Hij moet

- Er voor zorgen dat de verschillende aannemers voor aanvang van de uitvoering van het bouwwerk hun specifieke risicoanalyses bezorgen aan de veiligheidscoördinator-verwezenlijking en meewerken aan de coördinatie van deze risicoanalyses en bijhorende preventiemaatregelen onder leiding van de veiligheidscoördinator-verwezenlijking.
- ...

In overeenstemming met het KB TMB Art.22 en Art.3.6° zal de veiligheidscoördinator-verwezenlijking o.a. instaan voor de aanpassingen van het veiligheidsplan, het bijhouden en aanvullen van het coördinatiedagboek, het aanvullen van het post interventiedossier met het oog op de goede de coördinatie op het vlak van V&G tussen de verschillende partijen in uitvoering van het bouwwerk.

Doel van het VGM-plan

- Voorkomen van menselijk leed en materiële schade.
- Het bevorderen van gezonde arbeidsomstandigheden.
- Het verbeteren van het arbeidsklimaat.
- Het beter op elkaar afstemmen van de werkzaamheden op het gebied Welzijn.

2 Beschrijving van het project

Hierbij wordt gestart vanaf de beschikbare ontwerpplannen en bestekken.

Het ontwerp wordt besproken en adviezen over het ontwerp en de uitvoeringsmethoden worden opgegeven. De ontwerper en de opdrachtgever worden aangeraden rekening te houden met deze adviezen. Deze adviezen zullen er immers voor zorgen dat het bouwwerk later veilig kan gebruikt en onderhouden worden.

2.1 Ontwerpplannen

Zie CD rom deel 1.2

3 Tijdsbesteding van de veiligheidscoördinator verwezenlijking

De veiligheidscoördinator ontwerp maakt een inschatting van de tijdsbesteding waarin de veiligheidscoördinator verwezenlijking zijn taken dient uit te voeren.

Gemiddelde tijdsbesteding:

De tijd die tijdens de uitvoeringsfase aan de coördinatieopdracht wordt besteed, bedraagt gemiddeld een half uur per twee weken.

Hierin zijn begrepen:

- ❖ het uitvoeren van werfbezoeken en bijwonen van noodzakelijke vergaderingen;
- ❖ het opmaken van verslagen en adviezen;
- ❖ administratie en briefwisseling;
- ❖ aanvullen, aanpassen en afwerken van de coördinatie instrumenten (veiligheidsplan en postinterventiedossier).

Kritieke fasen / werfbezoeken:

De veiligheidscoördinator verwezenlijking dient minimaal 1 werfbezoek uit te voeren tijdens de volgende bouwfases:

- ❖ Het uitgraven van de funderingen
- ❖ Het bereiken van het + 2m peil
- ❖ Het plaatsen van de gewelven of prédallen
- ❖ De dakwerken
- ❖ De technieken en afwerking

De opdrachtgever houdt de veiligheidscoördinator op de hoogte van de planning en verwittigt de VC minstens 1 week op voorhand van de start van bovenvermelde verhoogde risico's.

Bovenvermelde bouwfases zijn het absolute minimum. Uiteraard dienen er bijkomende bezoeken uitgevoerd te worden, naargelang de stand en de vooruitgang van de werken.

De werfbezoeken worden bij voorkeur at random en onaangekondigd uitgevoerd. Dit om een correct beeld te krijgen van de situatie. Opmerkingen dienen ter plaatse met de verantwoordelijken besproken te worden. Nadien wordt een verslag opgemaakt. Dit verslag wordt verstuurd naar de opdrachtgever, de ontwerper en betrokken aannemers.

Elke partij moet binnen zijn mogelijkheden gevolg geven aan de opmerkingen. Indien blijkt dat aannemers hun verantwoordelijkheid niet opnemen, dient de opdrachtgever in te grijpen. De opdrachtgever blijft immers verantwoordelijk voor alles wat gebeurt in het kader van de gegeven opdrachten aan de aannemers.

Vergaderingen:

De veiligheidsvergadering wordt samengeroepen op gemotiveerd verzoek van de veiligheidscoördinator verwezenlijking, de opdrachtgever, de architect of de aannemer. Deze vergadering wordt voorgezeten door de veiligheidscoördinator verwezenlijking.

4 Verantwoording materialen en uitvoeringsmethoden

Met betrekking tot het ontwerp, het concept en de uitvoeringsmethode van het gebouw adviseert de veiligheidscoördinator–ontwerp om rekening te houden met volgende punten:

Expertise:

- ❖ De opdrachtgever stelt een architect aan, die zowel het ontwerp maakt als controle uitoefent tijdens de werken.
- ❖ Indien noodzakelijk wordt een stabiliteitsingenieur aangesteld.

Te maken afspraken met aannemers:

- ❖ De opdrachtgever en / of architect bezorgt dit veiligheidsplan aan de aannemers, voordat een contract wordt afgesloten.
- ❖ De opdrachtgever wordt geadviseerd om duidelijke afspraken te maken omtrent de algemene werfinrichting:
  - Werfomheining: moet aanwezig zijn vanaf de start van de werken totdat de gevarezone permanent en definitief afsluitbaar is.
  - Sanitair en werkkeet: moet beschikbaar zijn voor elke arbeider van elke aannemer.
  - De opdrachtgever wordt geadviseerd om de nodige afspraken te maken in verband met de constructie van tijdelijke leuning. Uit ervaring blijkt dat in de meeste gevallen leuning verdwijnen als de ruwbouwaannemer de werf verlaat. Gelieve als opdrachtgever de nodige stappen te ondernemen zodat er altijd leuning blijven staan, van het begin van de werf totdat de definitieve leuning geplaatst zijn. Een leuning dient voorzien te worden op alle plaatsen waar een vrije val van 2 m of meer mogelijk is. De leuning dient te bestaan uit een bovenleuning op 1 à 1,2m, een tussenleuning op 40 à 50 cm en een plint van 15 cm. De leuning dient afdoende stevig te zijn.
  - Stellingen: worden best slechts 1x opgebouwd, en dit voor de volgende werken: gevelsteen, alle dakwerken, dakgoten en gevelafwerking (voegen, ...).
  - Verlichting: de doorgangen en trappen moeten altijd kunnen verlicht worden. In kelders en andere locaties die moeilijk te verlaten zijn, moet noodverlichting aanwezig zijn. Ook tijdens de werffase.

Werforganisatie:

- ❖ De onderstaande punten dienen afgesproken te worden tussen de opdrachtgever en de aannemers.
- ❖ Werfinrichting: gelieve voor de start van de werken het werfinrichtingsplan voor te leggen aan de veiligheidscoördinator. Gelieve hierbij aandacht te hebben voor

- Werfinrichting zelf: de werfomheining, werfketen, sanitair, toegang van de werf, ...
- Verkeer:
  - intern aannemersverkeer (lossen van vrachtwagens, betonmolens, ...)
  - extern verkeer (voetgangers, fietsers, algemeen verkeer, doorgangen, ...).
- Draaicirkels en hoogtes van kranen & gebouwen van het eigen project en ook van obstakels op aanpalende projecten (vb. bouwkraan van naastgelegen werf).
- Dit werfinrichtingsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de veiligheidscoördinator verwezenlijking, ruim vóór de aanvang van de werken.

Vermijden van valgevaar door ontwerp van het gebouw:

- ❖ Er wordt geadviseerd om rond het gebouw een stelling te plaatsen, die tevens kan gebruikt worden als collectieve valbeveiliging voor de dakwerkzaamheden. De stelling dient te blijven staan totdat de dakwerkzaamheden en gevelwerkzaamheden beëindigd zijn.
- ❖ Leuningen algemeen:
  - Leuningen bij trappen, balustrades, ... zijn verplicht bij een valhoogte vanaf 2 meter. Echter ook bij kleinere valhoogtes kan een borstwering aangewezen zijn.
  - Indien de leuning niet bestaat uit een fijn rooster, vol paneel of muur, wordt geadviseerd om verticale spijlen te voorzien. Dan kan de leuning niet accidenteel beklommen worden als ladder. Gelieve de afstand tussen de verticale spijlen te beperken tot maximaal 11cm.
- ❖ Hoogte van de leuningen volgens de norm NBN B 03-004:
  - Leuningen verplicht vanaf een valhoogte van 1m.
  - Bij een valhoogte tussen 1m en 12m:
    - Als borstwering smaller dan 20cm: 1100mm
    - Als borstwering met een dikte tussen 20cm en 40cm: 1100mm – halve dikte.
    - Als borstwering dikker dan 40cm: 900mm.
    - Trappleuningen 900mm.
  - Bij valhoogte vanaf 12m:
    - Alle borstweringen en trappleuningen 1200mm hoog.
  - Opening tussen de verticale spijlen: maximaal 110mm.
  - Opening tussen de horizontale spijlen:
    - In de onderste 450mm: geen openingen groot genoeg om een voet op te zetten.

- Boven de onderste 450mm: maximaal 180mm.
- Het bovenstaande is een korte samenvatting en vervangt geenszins de volledige norm. Voor meer details dient men de norm te raadplegen.

❖ Trappen :

- Gelieve de trap tegelijkertijd met het verdiep op te trekken. Zo kan het verdiep op een veilige manier gebruikt worden. Indien dit niet mogelijk is, is een trappentoren aan te raden. Zo kunnen de mensen veilig het verdiep bereiken, ook indien ze materiaal meedragen.
- Aan de trapopening is een borstwering te voorzien om het risico op valgevaar te vermijden. Het is echter aan te raden om te opteren voor een borstwering met verticale spijlen op voldoende dichte afstand i.p.v. een borstwering met horizontale tussenrails (dit nodigt uit om beklommen te worden). Het doel van de plint (of opstand) is te voorkomen dat voorwerpen van op het platform naar beneden kunnen rollen. De allerbeste oplossing is een volle muur of wand.
- Bij de materiaalkeuze en het concept van deze trap dient men te vermijden dat de trap glad wordt (antislipneuzen)
- Onderhoud in de trappenzaal: Men moet vermijden om lichtpunten, ramen en koepels boven de trappen te voorzien (vervanging van de lampen, ...). Een ladder kan immers moeilijk op een trap geplaatst worden.

❖ Plat dak:

- De terrassen dienen voorzien te zijn van een leuning met verticale pijlers of volle wanden , horizontale liggers zijn niet toegelaten.
- Borstwering: Gelieve een borstwering te voorzien voor later veilig onderhoud. Indien dit niet mogelijk is, dan wordt geadviseerd rail of verankeringen in te werken om levenslijn te bevestigen bij latere onderhoudswerken. Zie ook puntje "leuningen algemeen".
- Indien gekozen wordt voor een levenslijn, dient de constructie berekend te worden door een expert op vlak van stabiliteit en valbeveiliging. Een berekeningsnota moet voorgelegd worden. Het ontwerp van de inplanting van de levenslijn behoort tot de taken van de bouwdirectie belast met ontwerp. Deze laatste maakt een voorstel op, de veiligheidscoördinator geeft advies op de keuze van de inplanting. De stabiliteitsberekeningen zijn volledig voor rekening van een expert ter zake. De levenslijn heeft bij voorkeur een afstand van 2 à 3m tot het valgevaar. Zo vormt de levenslijn een fysieke grens tussen de veilige en onveilige zone. In de veilige zone is het gebruik van een harnas niet nodig.
- Toegang : Met het oog op onderhoudswerken, is het aan te bevelen het plat dak

toegankelijk te maken via een luik in het dak (eventueel te combineren met een rook- of lichtkoepel). Minstens dienen op regelmatige afstand ankerpunten te worden voorzien in de gevel voor het verankeren van ladders/stellingen nodig voor onderhoudswerken aan het plat dak.

❖ Ramen :

- Ramen op de verdiepen: Het is aan te raden deze ramen uit te voeren met opendraaiende raamvleugels. Zo kunnen de ramen veilig van binnenuit onderhouden & gereinigd worden. Ter plaatse van verdiepingshoge opendraaiende ramen of schuiframen waarbij de borstwering minder is dan 95 cm is een extra borstwering te voorzien.

- ❖ Glazen deuren / Glaspartijen / Schuifdeuren gelijkvloers tot op de grond: Gelieve markeringen aan te brengen zodat deze geen volledige doorzichtigheid bieden maar aanzien worden als een obstakel. Voor de ramen tot op de vloer, of minder dan 90 cm boven vloerniveau wordt geadviseerd om veiligheidsglas te voorzien. Alle beglazing die dienst doet als borstwering, dient hoe dan ook veiligheidsglas te zijn, vb. ramen op verdiep dat start op minder dan 1m boven de vloer. Het ontwerp of opstellen van een voorstel hieromtrent is een taak van de ontwerper.

Technieken:

- ❖ Leidingen, zoals elektriciteit, gas, water, ... in muren: deze dienen steeds verticaal in de muur te zitten, ter hoogte van een stopcontact, lichtsakelaar, kraan, ... zodat de locatie voorspelbaar is. Leidingen die schuin lopen of te midden een muur, lopen het risico om later doorboord te worden bij het ophangen van kasten, toestellen, ... In bergingen, garages en technische ruimtes kan men ervoor kiezen om zoveel mogelijk in opbouw te plaatsen, om latere beschadigingen door doorboringen te vermijden.

Inrichting:

- ❖ Binnenschrijnwerk: geadviseerd om alle deuren (ook binnendeuren) minstens 90cm breed te maken. Dit kan handig zijn indien later zich iemand tijdelijk of permanent met een rolstoel moet voortbewegen.
- ❖ Aangedreven poorten: bij het sluiten van de poorten dient er een akoestisch signaal te horen zijn. De poort wordt bij voorkeur voorzien van aan anti-valbeveiliging, en een contact schakelaar aan de onderzijde van de poort.
- ❖ Inplanting vast meubilair : Bij de inplanting van vast meubilair (vb. het bad, ...) is het aan te raden om dit vast meubilair niet onder ramen te voorzien. Dit met het oog op een veilige uitvoering van onderhoudswerken aan deze ramen.

Buitenomgeving:

- ❖ Buitenverharding : Er moet gekozen worden voor een materiaal dat niet glibberig wordt. Indien gedacht wordt aan houten bevoelingen, dient men rekening te houden met de oriëntatie van

het gebouw m.b.t. blootstelling aan zon en wind i.f.v. het snel opdrogen van de houten bevoering. Bij houten bevoeringen is een gefrijnd oppervlak aangewezen.

- ❖ Riolering : Op de riolering is het aan te raden op regelmatige afstanden toezichtputten te voorzien, voldoende groot van afmeting zodat de rioleringen op een ergonomisch verantwoorde manier bereikbaar zijn.

Noodsituaties:

- ❖ Evacuatie :
  - Gelieve er voor te zorgen dat alle deuren van de evacuatiewegen opendraaien naar buiten, richting redding, buitenomgeving of gelijkvloers.
  - Binnendeuren sanitair en badkamer: gelieve deze deuren opendraaiend naar buiten te voorzien. Bij bewustzijnsverlies kan het slachtoffer voor de deur liggen, waardoor deze niet open kan.
- ❖ Brandpreventie:
  - Achteraan in dit dossier, bij het postinterventiedossier, zit een checklist voor de brandveiligheid bij woongebouwen. Gelieve deze lijst ook na te kijken voordat u begint te bouwen. Het kan u helpen om veilige keuzes te maken op verschillende domeinen (inrichting, verwarming, ...). Meer info op www.ismijnwoningbrandveilig.be .
  - De brandbestrijdingsmiddelen zijn jaarlijks te onderwerpen aan een controle door een erkende dienst. De voorkeur wordt gegeven aan poederblussers of water. CO2-blussers zijn enkel nuttig voor elektrische installaties, maar kunnen wel vrieswonden of verstikking veroorzaken.
  - Geadviseerd om rookdetectoren te voorzien in de belangrijkste ruimten. Branddetectie moet in een lokaal steeds zo hoog mogelijk geplaatst worden. Gelieve aangepaste detectie te plaatsen, om valse alarmen te vermijden.
- ❖ Noodverlichting:
  - Evacuatieverlichting: vlotte evacuatie tot en met het verzamelpunt. Bijkomende verlichtingspunten t.h.v. kruispunten, niveauverschillen, richtingsverandering, brandbestrijdingsmiddelen, ... Ook evacuatieverlichting buiten voorzien.
  - Hoogte: minstens 2m hoog. Indien hoog risico op hevige rookontwikkeling: bijkomende verlichting tegen de vloer.
- ❖ Bliksembeveiliging verplicht bij gebouwen hoger dan 25 meter. Expert aan te stellen in ontwerpfase.
- ❖ Gas: In de ruimtes met open verbranding wordt geadviseerd om een CO detector te voorzien

Voor een verdere verantwoording van de gemaakte keuzes wordt verwezen naar de keuzes die gemaakt worden door de opdrachtgever en de architect. De keuzes en motivatie worden het best vastgelegd in het verslag van de architect.

5 Beschrijving van de risico's en de preventiemaatregelen

5.1 Aanwezigheid van verhoogde risico's volgens art. 26

KB Art. 26 Werkzaamheden met vergrote risico's

Activiteit		Bijzondere aandachtspunten
1. Bedelving, wegzinken of vallen a. Sleuven / putten dieper dan 1,2m b. drijfzand of slib c. Valgevaar groter dan 5m hoog	VT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
	VT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
2. Blootstelling aan chemische en biologische agentia	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
3. Ioniserende straling	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
4. Nabijheid hoogspanning	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
5. Risico op verdrinking	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
6. Ondergrondse werken en tunnelwerken	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
7. Werkzaamheden met duikuitrusting	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
8. Werkzaamheden in overdruk	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
9. Springstoffen	NVT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.
10. Montage of demontage van geprefabriceerde elementen	VT	Preventiemaatregelen: Zie risicoanalyses hierna.

Wanneer deze wettelijk bepaalde verhoogde risico's aanwezig zijn, dienen hiervoor extra inspanningen gedaan te worden.

De aannemer doet al het nodige om de blootstelling aan dergelijke risico's te vermijden. Hij voorziet hiervoor de nodige middelen, zowel op het vlak van logistiek, personeel als financieel. Indien er alsnog praktische problemen zouden naar voor komen, dient de aannemer voldoende op voorhand de veiligheidscoördinator verwezenlijking hierover in te lichten.

Het is de morele en wettelijke plicht van elke aannemer om zijn personeel te behoeden voor elke blootstelling aan verhoogde en andere levensgevaarlijke risico's. Bij overtredingen kan de aannemer in gebreke gesteld worden en verplicht worden om alsnog het nodige te organiseren.

5.2 Algemene preventiemaatregelen

Persoonsgebonden risico's:		
Werken met personeel en onderaannemers	<ul style="list-style-type: none"> - Niet toepassen van de preventiebeginselen. - Ongecontroleerd verwijderen van leuningen en andere collectieve beschermingsmiddelen - Communicatieproblemen (taal, afspraken, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> - De hoofdaannemer is en blijft aansprakelijk voor zijn arbeiders en onderaannemers. - De hoofdaannemer maakt de nodige afspraken met zijn arbeiders en onderaannemers. Een toolbox per nieuwe ploeg, per nieuwe onderaannemer of per gevaarlijke taak is aangewezen. - De hoofdaannemer houdt dagelijks toezicht op zijn aannemers en onderaannemers en grijpt preventief in waar noodzakelijk. Hij treedt proactief op om onveilige situaties, onveilige handelingen en opmerkingen van de VC te vermijden. Indien gevraagd, bezorgt de projectleiding dagelijks een statusupdate (incl. foto) van het veiligheidsniveau aan de opdrachtgever, architect en VC. - De hoofdaannemer zorgt desnoods zelf voor de nodige preventiemaatregelen (stellingen, leuningen, valharnassen, brandblussers, ...) indien de arbeiders en onderaannemers hier niet over beschikken. - De opdrachtgever en de hoofdaannemer hebben het recht en de plicht om onveilige arbeiders en onderaannemers van hun werf te weren. - De aannemer organiseert zijn werk zo dat communicatie met het personeel mogelijk is. Er dient bijgevolg altijd iemand aanwezig te zijn die Nederlands, Frans of Engels spreekt, of men moet kunnen contact leggen met iemand die zowel Nederlands als hun eigen taal spreekt (GSM, ...). - Vanaf 20 werknemers op de werf dient er een EHBO-hulpverlener aanwezig te zijn. - Al het personeel moet medisch geschikt zijn om hun werk veilig te kunnen uitvoeren en de nodige PBM's te gebruiken. Wie medisch ongeschikt is om te kunnen werken op de werf, is niet toegelaten op de werf. Doktersattesten worden niet aanvaard om PBM's niet te dragen. - Per (onder)aannemer of ploeg aanwezig op de werf, dient er een verantwoordelijke voor de veiligheid aangesteld te zijn. Dit kan een werfleider, ploegbaas, ... zijn. De functie van de veiligheidsverantwoordelijk is: <ul style="list-style-type: none"> * Informeren van alle personen die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. * Toezicht houden op het veilig werken. * De werken stil leggen als de werken niet veilig (kunnen) gebeuren. * De veiligheidscoördinator contacteren in het geval van praktische problemen om veilig te kunnen werken, arbeidsongevallen, incidenten, nieuwe informatie die een belangrijke invloed heeft op de veiligheid (ontdekken asbest, ...).
Gebruik van alcohol, drugs of medicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vormen van gevaar voor zichzelf en anderen 	<ul style="list-style-type: none"> - De aanwezigheid en het gebruik van alcohol en drugs zijn verboden op de werf. Indien de werkgever of opdrachtgever dranken wenst te voorzien als gebaar voor de arbeiders, dienen deze dranken niet-alcoholisch te zijn. Als de opdrachtgever zelf alcohol wil nuttigen, is dit ten sterkste af te raden en dienen voorraden in elk geval buiten de werfzone bewaard te worden. - Medicatie mag enkel gebruikt worden volgens de voorschriften. Bij twijfel dient een apotheker of arts geconsulteerd te worden. Bij zware medicatie kan het nuttig zijn om ook de bedrijfsarts hieromtrent te contacteren en overleg te plegen over aangepast werk. Wijzelf dienen hiervan niet op de hoogte gesteld te worden, dit valt strikt onder de privacy.
Werfinrichting:		
Werfinrichting, leveringen en stockeren van materialen op de werf	<ul style="list-style-type: none"> - Hinder voor gebruikers van de openbare weg - Hinder voor andere aannemers tijdens de uitvoering van 	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van signalisatieplan in samenspraak met de plaatselijk bevoegde diensten en overmaken aan de VCV

	<p>het bouwwerk nl. onvoldoende ruime doorgangen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kantelen/vallen van de gestockeerde goederen - Klemming - Struikelen over kabels, afval, materiaal, ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzien van afgeschermd voetgangersdoorgangen - Respecteren van het signalisatieplan en de verkeersregels - Voorzien van doorgangen van minimum 80cm - Geen kabels, rommel of materiaal op trappen - Afval minstens wekelijks uit de werfzone te verwijderen, frequenter wanneer noodzakelijk - Stabiel stapelen van de goederen; stockage minimaliseren. - Aandacht voor brandgevaar bij stofwanden enz: verlichting, verwarmingstoestellen en andere installaties die hitte veroorzaken moeten uit de buurt van brandbare materialen gehouden worden. Deze brandbare materialen kunnen zowel vb stofwanden zijn, als afval of gestockeerd materiaal. Verlichting, verwarming enz zo veel mogelijk veilig omhoog hangen, om toevallig contact met brandbaar materiaal te vermijden.
Werfinrichting nutsvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> - Water - Elektriciteit – groep - Raken van leidingen die in dienst zijn 	<ul style="list-style-type: none"> - Leidingen markeren, lekken herstellen - leidingen afschermen tegen val en stoten - plannen opvragen bij de nutsmaatschappijen en bij de eigenaar - indien er leidingen in dienst zijn binnen de werfzone: alles afsluiten en/of omleggen
Werfinrichting, basis hygiëne	<ul style="list-style-type: none"> - Werken in onhygiënische omstandigheden 	<ul style="list-style-type: none"> - plaatsen van werkkeet (refter), afgescheiden van materiaalopslag en werkposten - plaatsen van werf toilet met stromend water om handen te wassen, ...
Werafsluiting	<ul style="list-style-type: none"> - Toegang tot de werf door onbevoegden 	<ul style="list-style-type: none"> - Een gepaste werfafsluiting voorzien. - Opschrift met uitdrukkelijk toegangsverbod dient aangebracht - Afsluiting mag geen risico's vormen voor derden
Elektrische installatie	<ul style="list-style-type: none"> - Elektrocutie 	<ul style="list-style-type: none"> - Werfkasten, stroomgeneratoren ... dienen regelmatig gekeurd te worden door een EDTC - Gebruik van elektrisch materiaal dat voldoet aan IP44 norm (regendicht) - Herstelling van kabels, omkasting, ... op een degelijke manier uitvoeren. - Herkeuring van de installatie na elk elektrisch incident of bij een redelijk vermoeden van niet-conformiteit.
Risico's aanwezig buiten de werf of buiten de eigen activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Blootstelling aan onbekende risico's 	<ul style="list-style-type: none"> - Aannemers mogen enkel aanwezig zijn in de werfzone's waar zij werken moeten uitvoeren. - Aannemers mogen enkel werken uitvoeren waarvoor zij aangesteld, opgeleid en verzekerd zijn. Enkel in geval van onmiddellijk gevaar kan overwogen worden om bijstand te bieden.
Gebruik van signalisatie en beschermingsmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Het verdwijnen van signalisatie en beschermingsmaatregelen. - Misverstanden rond interpretatie van signalisatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Indien signalisatie wordt aangebracht, moet men altijd in de eerste plaats ervoor zorgen dat risico's aan de bron onmiddellijk worden uitgeschakeld. - Signalisatie voldoende stevig te voorzien en te vervangen wanneer nodig. - Indien signalisatie wordt geplaatst voor risico's die moeilijk zichtbaar zijn, moet duidelijk zijn waarvoor deze dient, vb. met extra aanduiding "vloeren nog niet vastgemaakt", "stelling in opbouw", "kernboringen", "asbest", ... enz.
Algemene risico's verbonden aan werken:		
Allerhande restrisico's	<ul style="list-style-type: none"> - Allerhande kwetsuren 	<ul style="list-style-type: none"> - Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen / PBM's: * Veiligheidsschoenen: verplicht voor iedereen op de werf (arbeiders, bedienden, werkgevers, opdrachtgever, ontwerpers, toezicht, ...) voor alle activiteiten, inclusief alle afwerking. * Veiligheidshelm: verplicht bij hijswerk, kraanwerk (graafkraan of hijskraan) of risico op vallende voorwerpen. Indien kraan op de werf aanwezig: helmverplichting in de volledige werkzone * Veiligheidspet of –helm: verplicht bij risico op stoten van hoofd (vb technieken bij plafond) * Gehoorbescherming: verplicht vanaf risico op gehoorschade, nl. 80dB(A) * Veiligheidsbril: verplicht tijdens risico op oogletsel, o.a. afbraak glas, slijpen, ... * Adembescherming: verplicht bij o.a. afbraakwerken, slijpen in stenen & beton, werken met

		<p>gevaarlijke stoffen, ... De adembescherming moet gekozen worden in functie van de specifieke werfomstandigheden. Indien nodig schakelt de werkgever een specialist in.</p> <p>* Adembescherming: Bij stofvorming: minimaal P2. Asbest: minimaal P3.</p> <p>* Handschoenen: verplicht bij o.a. afbraakwerken, werken gevaarlijke stoffen, ... Handschoenen zijn niet toegelaten bij snel ronddraaiende machines (kolomboor, cirkelzaag, ... en andere machines die handschoenen kunnen grijpen)</p> <p>* Fluo signalisatiekledij: verplicht bij risico op aanrijding (werfverkeer, openbaar verkeer, ...)</p> <p>* Valharnas: verplicht bij een valrisico van meer dan 2 meter, als leuning of andere collectieve maatregelen (tijdelijk) praktisch niet mogelijk zijn. Ook in hoogwerkers en werkbakken zijn valharnassen verplicht.</p> <p>- De werkgever zorgt voor de aanwezigheid van de PBM's en zorgt ervoor dat deze correct gebruikt worden.</p> <p>- PBM's gelden als een aanvullende bescherming. De voorkeur moet gaan naar collectieve maatregelen om de risico's zoveel mogelijk uit te sluiten of beperken.</p>
Gebruik kleine handgereedschapsmachines	<ul style="list-style-type: none"> - Lawaai - Stof, wegvliegende deeltjes - Vonkvorming, warmtebron 	<ul style="list-style-type: none"> - Geschikte PBM's: zie 2³⁶ risico, begin risicoanalyse - Brandblusapparaat type ABC plaatsen OP de werkplek bij "heet werk" of "warm werk"

5.3 Specifieke preventiemaatregelen

Inventaris bestaande risico's:		
Aanbrengen signalisatie op openbare weg	- Doorgaand verkeer, voetgangers, fietsers	<ul style="list-style-type: none"> - Dragen aangepaste kledij - Aanvragen ondertekende vergunning
Afbraakwerken:		
Afbraakwerken Manueel	<ul style="list-style-type: none"> - Val van personen - Val van voorwerpen 	<ul style="list-style-type: none"> - Werfafsluiting - PBM's: helm, stofmasker (P2 of P3), handschoenen, veiligheidsbril, gehoorbescherming - Verboden onder de werken door te lopen. - Doorgangen vrij houden. Ruimte vrijhouden rond werfmachines van min 80 cm. - Bezorgen stabiliteitsstudie aan veiligheidscoördinator, vóór de werken
Afvoer van puin en afval	- Milieuvervuiling	<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen van containers voor het sorteren van het puin – aparte containers - Puin regelmatig afvoeren naar erkende stortplaats.
Grondwerken / wegeniswerken:		
Delven van putten / sleuven	<ul style="list-style-type: none"> - Grondverzakking - Val van personen in de put /sleuf - Hoofdlletsels 	<ul style="list-style-type: none"> - Beschermen tegen afkalven. Dit kan door 1 of meerdere van de volgende maatregelen (in dalende volgorde van voorkeur): <ul style="list-style-type: none"> * Plaatsen beschoeiing * Uitgraving onder een helling van 45° * Uitgraving onder een helling volgens de richtlijnen van het NAVB (kan bij ons verkregen worden). Hierbij dient een stabiliteitsingenieur de helling te bepalen op basis van de grondsonderingen. - De aannemer legt ruim op voorhand een plan voor met daarop de aanduiding welke techniek zal gebruikt worden (beschoeiing of welke helling). - Zo snel mogelijk dichten van de putten en sleuven - Leuning plaatsen en behouden tot volledige eliminatie van het risico

		- Dragen van een helm in de ruime omgeving van de graafkraan
Werken op hoogte:		
Werken op hoogte / Rond openingen in constructie, traphallen, kokers, ... (valhoogte 2m of meer)	- Val van personen/voorwerpen	<ul style="list-style-type: none"> - Valbeveiliging verplicht vanaf 2 meter valhoogte. Bij lagere hoogtes ook aan te raden. Volgorde van voorkeur: <ul style="list-style-type: none"> >> Elimineren aan de bron: openingen opvullen, definitieve roosters, ... >> Afschermen: openingen dichtleggen, complete stelling zetten, gevaarlijke zone ontoegankelijke maken met heras of afbakening, ... >> Collectieve beveiliging: valnetten, leuning, ... Bij kokers is het aangewezen om 2 wapeningsstaven in te storten of in te metselen als permanente borstwering. >> Plaatsen vangvloer: bouwen van een stelling / constructie, die op zich niet dient als werkvloer, maar wel als middel om de grootste valdiepte te beperken (vb. onderaan hellend dak bij werken aan schoorstenen, gevelbekleding boven lager dak, ...) >> Persoonlijke beveiliging: valharnas, ... - Leuning: hoogte 1 à 1,2m, tussenleuning (0,5m) en stootplint (15cm) - Voorlopige of definitieve werkvloeren of vloerelementen moeten direct stevig vastgelegd worden, en beveiligd tegen wegschuiven, kantelen, breken of vallen. - Borstweringen en andere beschermingsmaatregelen in stand houden tot definitieve eliminatie van het risico. - Een ladder is geen veilige werkvloer. Werken waarvoor men beide handen nodig heeft, mogen nooit uitgevoerd worden vanop ladders.
Werken op het plat dak (roofing, installaties, ...)	<ul style="list-style-type: none"> - Val van personen over de dakrand of door openingen - Val van personen of voorwerpen tijdens het omhoog klimmen naar het dak 	<ul style="list-style-type: none"> - Randbeveiliging verplicht indien er gewerkt wordt in een zone van 3m of minder, te meten vanaf de dakrand. Indien de afstand meer dan 3m bedraagt, moet men door middel van kettingen, linten, ... deze veilige zone + de toegang afbakenen. - De randbeveiliging bestaat bij voorkeur uit een stelling of leuning. - Een trappentoren dient te worden geplaatst indien de te overbruggen hoogte minstens 7 meter bedraagt.
Werken op stellingen	<ul style="list-style-type: none"> - Val van verplaatste voorwerpen - Val van personen - Omvallen van de stelling 	<ul style="list-style-type: none"> - Dragen van een veiligheidshelm - Stabiliteitsberekening voor stellingen + keuring+ stellingkaart aan de stelling - Verbod van doorgang onder de werken - Stelling verankeren aan voldoende stevige vaste constructie. - Bij aanpassingen aan de stelling (vb. verplaatsen consoles, verwijderen of terugplaatsen leuning, ...): valharnas dragen zolang er een valgevaar bestaat. - Tijdens het bouwen, afbreken of wijzigen van de stelling dragen alle stellingbouwers een veiligheidsharnas. Zo kunnen ze zich direct vastmaken wanneer nodig. - Keuring vóór indienstname, wekelijkse (interne) herkeuring tijdens de werken. Tijdens de keuring worden minimaal de volgende zaken gecontroleerd: <ul style="list-style-type: none"> * De stelling staat op een stevige ondergrond. Nooit op bakstenen zetten. * Leuning: bovenleuning op 1m, tussenleuning op 0,5m en kantplank van 15cm hoog. * Alle vloeren zijn compleet, stevig en sluiten aan op de leuning. * Alle werkniveaus zijn veilig bereikbaar. Bij een hoogte van 6m of meer: stellingladders of trappentoren voorzien. Bij een hoogte van 10m of meer: trappentoren voorzien. * De maximale afstand tussen de stellingvloer en de constructie is 20cm. Indien meer: leuning plaatsen aan binnenzijde. * Diagonalen: te voorzien in de 3 dimensies. De normale diagonale voorzien op elk verdiep. 1 serie met diagonalen beveiligd 2 vakken, zowel links als rechts. Dus maximaal 4 open vakken tussen 2 zones met diagonalen. * De maximale hoogte van de stelling = 3x de breedte. Indien hoger: steunpoten plaatsen of stevig verankeren.

		<p>* Verankeringen: als er geen stellingdoeken hangen: 1 aan elk uiteinde, per 2 verdiepen. Bijkomend verankering in de middenzone: 1 per 20m² of conform instructies. Indien er wel stellingdoeken hangen; dubbel zoveel verankeringen.</p> <p>* Nakijken of er bijkomende maatregelen nodig zijn voor de veiligheid van de passanten onder of naast de stelling.</p>
Werken op lage hoogte (minder dan 2m)	- Val van personen	<p>- Rolstellingen of lage stelling voorzien.</p> <p>- Een ladder is geen veilige werkvloer. Werken waarvoor men beide handen nodig heeft, mogen nooit uitgevoerd worden vanop ladders.</p>
Hef- en hijstoestellen en andere zwaar werfmateriaal		
Gebruik graafmachine	- Klemming	<p>- Vrije ruimte laten</p> <p>- Bestuurder verwittigen</p>
Gebruik torenkraan of mobiele kraan	- Vallende voorwerpen	<p>- Niet onder hangende lasten lopen, niet boven personen / gebruikte gebouwen draaien of hijsen.</p> <p>- Helmdracht.</p> <p>- Controle hijstoestel en toebehoren door EDTC</p> <p>- Bekwaamheidsattest kraanbestuurder</p> <p>- Aangepaste capaciteit – gewicht en hoogte</p> <p>- Inplanting torenkraan voorafgaandelijk via een werfinrichtingsplan laten goedkeuren. Rekening houden met naburige torenkranen, doorgangen, hindernissen, omgeving, ...).</p> <p>Indien interactie mogelijk met aanpalende torenkranen, zowel op eigen werf als (toekomstige) aanpalende werf: draaicirkel- en andere begrenzers plaatsen.</p> <p>- Kraanbestuurder blijft in de kraan zolang er een hangende last is. De kraanbestuurder grijpt in of stopt de hijswerken als de veiligheidsrichtlijnen niet gevolgd worden.</p> <p>- Steeds verticaal hijsen. Schuin hijsen zorgt voor een bijkomend kantelmoment, waar de lastmomentbegrenzer geen rekening kan mee houden, dus risico van kantelen.</p> <p>- De opgehesen last moeten duidelijk 1 geheel vormen. Bekistingspanelen worden losgemaakt van betonstukken, zakken of stenen worden in een bak gehesen (niet los op pallet!), y tong onder prefabmuren moet extra vastgemaakt worden, zware elementen (prédallen, welfsels, ...) worden stuk per stuk gehesen, ...</p> <p>- Enkel elementen hijsen die los van de grond zijn: geen zaken uit de grond trekken, geen hijsbanden van onder de last trekken, ...</p>
Gebruik van diverse hijskranen en/of betonpompen en/of andere machines die werken in de hoogte	- Interferentie - Elkaar raken	<p>- Indien interactie mogelijk met aanpalende torenkranen, zowel op eigen werf als (toekomstige) aanpalende werf: draaicirkel- en andere begrenzers plaatsen.</p> <p>- Alle bedieners spreken dezelfde moedertaal. Dit is bij voorkeur het Nederlands of een andere taal die alle bedieners zeer goed en zeer vlot beheersen. Dit geldt zowel voor binnen dezelfde werf, als bij aanpalende werven.</p> <p>- Afspraken worden schriftelijk vastgelegd; vb. via blad van NAVB (bij ons verkrijgbaar).</p>
Gebruik hoogtewerker/verreiker	- Stabiliteit - Val van personen/materiaal	<p>- Controle hijstoestel en toebehoren door EDTC</p> <p>- Bekwaamheidsattest bestuurder</p> <p>- Aangepaste capaciteit – gewicht en hoogte</p> <p>- Dragen van valharnas bij alle hoogtewerkers</p> <p>- Kooi mag niet verlaten worden. Een hoogtewerker is geen lift. Deurtje altijd dicht.</p>
Gebruik lift	- Val van personen/materiaal	<p>- Controle hijstoestel en toebehoren door EDTC</p> <p>- Aangepaste capaciteit – gewicht en hoogte</p> <p>- Goederenliften niet gebruiken voor personenvervoer.</p> <p>- Er dienen zoveel mogelijk personenliften geplaatst te worden i.p.v. goederenliften. Arbeiders zullen immers gemakshalve altijd mee willen gaan met de lift. Daarom dat de liften beter direct altijd geschikt zijn voor personenvervoer. Indien dit niet mogelijk is,</p>

		moet er een alternatief (ladder, trappentoren, ...) in de onmiddellijke buurt staan, om misbruik van de goederenlift te vermijden.
Verticale en horizontale verplaatsing van materiaal (hijsen, vervoeren,...)	<ul style="list-style-type: none"> - Slingeren last in hijstoestel - Val van verplaatste voorwerpen, prefabelementen - Contact met bovengrondse leidingen: <ul style="list-style-type: none"> - elektrocutie - stroomonderbrekingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Niet onder de last lopen, niet boven personen draaien: <ul style="list-style-type: none"> * hijszone afbakenen, geen passage of werken onder de last * aanpalende gebouwen en terreinen: geen hijswerken boven eigendommen van derden, tenzij schriftelijk advies en preventieve maatregelen * geen hijswerken boven personen. Een dak houdt geen vallende lasten tegen, dus ook binnen moet het hijstraject ontruimd zijn. * lasten begeleiden met touwen, om te vermijden dat men er onder moet staan - Dragen van veiligheidshelm - Aanduiden van bovengrondse leidingen.
Diverse werken, plaatsen technieken:		
Plaatsen van leidingen	- Beschadigingen van leidingen door ongekende locatie	<ul style="list-style-type: none"> - Ingebouwde leidingen verticaal plaatsen, en dit ter hoogte van stopcontacten, schakelaars, kranen, ... Zo is het traject van de leiding in de muur voorspelbaar. Ingewerkte schuine leidingen lopen een groot risico op doorboring bij het ophangen van kasten, toestellen, ... - In technische lokalen (berging, garage, ...) worden leidingen beter zoveel mogelijk in opbouw geplaatst, eventueel met een bijkomende afscherming tegen aanrijding of beschadiging.
Snijden, slijpen, boren, ... (algemeen)	- Kans op verwondingen	<ul style="list-style-type: none"> - EHBOkit op de werf bewaren voor kleine letsels - Route naar ziekenhuis kennen voor grote letsels - Bij snijden: handschoenen dragen. - Bij werken met machines met snel draaiende onderdelen: geen handschoenen dragen indien de handschoenen kunnen gegrepen worden
Slijpen van silicaatsteen, ...	- Gezondheidsrisico's door inademen van schadelijk stof	<ul style="list-style-type: none"> - Bij voorkeur nat slijpen - Slijpwerken in open lucht of in een zeer goed geventileerde ruimte - Dragen van stofmasker, met beschermingsgraad PP2 of beter
Brandgevaar:		
Werken met open vlam/brandgevaar (lassen, slijpen, roofing, ...)	- Brandgevaar	<ul style="list-style-type: none"> - Afbakenen en afschermen van de werk- en gevarenzone - Brandblusapparaat type ABC plaatsen OP de werkplek. - Eveneens een brandblusapparaat plaatsen op elk niveau waar de vonken of vlammen kunnen terechtkomen. - CO2-blustoestellen worden afgeraden omwille van risico op vrieswonden en verstikking. Enkel indien de risico's hier specifiek om vragen (elektriciteit, ...), kan een CO2-blustoestel overwogen worden. Indien niet vereist, zijn CO2-blustoestellen niet toegelaten op de werf, wegens risico op verkeerd gebruik. - Met branddekens moet de ruimte afgebakend worden: vermijden dat er vonken of vlammen terechtkomen op onderliggende verdiepen, mensen, installaties, brandbare materialen, ...
Roken	<ul style="list-style-type: none"> - Brandgevaar - Gezondheidsrisico's voor alle aanwezigen 	<ul style="list-style-type: none"> - Roken wordt hoe dan ook afgeraden. - Binnen roken is verboden vanaf het gebouw / lokaal waterdicht is. Ook "zelfdovende" sigaretten mogen niet gebruikt worden. - Roken is enkel toegelaten mits toelating van de opdrachtgever, en op de daarvoor voorzien plaatsen.
Verbranden van afval	<ul style="list-style-type: none"> - Brandgevaar - Milieuvervuiling 	<ul style="list-style-type: none"> - Het verbranden van afval is strikt verboden - Alle afval moet volgens de geldende regels selectief ingezameld te worden.

6 Documenten te bezorgen door de aannemers

De aannemer wordt verondersteld om de werken veilig uit te voeren. Daarvoor dient elke aannemer op de hoogte gesteld te worden van de voorziene risico's, en de daarbij horende preventiemaatregelen.

- **De intentieverklaring: zie doc 6.1 hierna:**
  - o De aannemer verklaart ons veiligheids- en gezondheidsplan ontvangen te hebben, en de richtlijnen te zullen toepassen.
  - o De intentieverklaring vervangt het veiligheidsplan en de risicoanalyses van de aannemer.
  - o Hiervoor dient de aannemer het opgelegde document te gebruiken. Zie hierna.

6.1 Intentieverklaring

Bouwen van ééngezinswoning te Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

Firmanaam: .....

Straat: ..... Nr. / bus : .....

Postcode : ..... Gemeente: .....

Tel: ..... Certificering : VCA / ISO / .....

Directie : ..... E-mail : .....

Preventieadviseur : ..... E-mail : .....

Projectleider: ..... E-mail: .....

Werfleider: ..... E-mail: .....

GSM-nr. contactpersoon / werfleider: ..... (GSM nr van .....

Activiteit op de werf: .....

Maximum aantal werknemers die op de werf zullen tewerkgesteld worden: ..... werknemers

Verwezenlijkingperiode: van ...../...../..... tot ...../...../.....

Aanstelling door (naam opdrachtgever of hoofdaannemer) .....

INTENTIEVERKLARING

Ondergetekende verklaart het “veiligheids- en gezondheidsplan”, opgesteld door veiligheidscoördinator ontwerp VETO & Partners, ontvangen te hebben. Dit veiligheids- en gezondheidsplan, met in het bijzonder “de algemene & specifieke preventiemaatregelen”, werd aandachtig gelezen. Deze zijn begrepen en zullen toegepast worden. De werfleiding van de aannemer zal zijn verantwoordelijkheid opnemen en toezicht houden op het informeren, controleren en corrigeren van al zijn personeel en onderaannemers.

Dit veiligheids- en gezondheidsplan is altijd geldig en geldt als minimumeis. Een eigen algemeen veiligheidsplan van de aannemers moet niet bezorgd worden. Afwijkingen, varianten of aanvullingen op het veiligheids- en gezondheidsplan van de veiligheidscoördinator dienen vooraf gemeld te worden en vergezeld van een motivatie, specifieke risicoanalyse en preventiemaatregelen. Overleg met de veiligheidscoördinator is noodzakelijk voordat de aanpassingen goedgekeurd worden.

De preventiemaatregelen, vermeld in het veiligheids- en gezondheidsplan en de preventiemaatregelen, zullen toegepast worden. De hieraan verbonden kosten zijn inbegrepen in de totaalprijs.

Gelezen en goedgekeurd, op ..... / ..... / 20.....

Handtekening:

Naam:

Functie (directie / projectleider):

7 Noodoproepnummers

Werfadres: Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

ALGEMEEN NOODNUMMER	Ambulance & Brandweer Federale politie Doe het nodige zodat ongeval zich niet direct herhaalt.	112 101
Antigif Centrum	Probeer verpakking erbij te halen	070 / 245 245
Brandwondencentrum	Langdurig (+5minuten) spoelen onder water	09 / 240 34 90 112
Bij het vinden van explosieven	Werken stopzetten. Evacueren	101 (Politie waarschuwt Dovo)
NUTSMAATSCHAPPIJEN Water	Storingen	0800/212 01
Elektriciteit TV/kabeldistributie	Nieuwe aansluiting Defecten	078/ 35 35 35 078/ 35 35 00
Gasgeur	Evacueren. Ramen en deuren openen. Elektriciteit uitschakelen.	Infrax: 0800 / 60 888 Eandis: 0800 / 65 065
OPDRACHTGEVER	Build to Invest bvba	/
BOUWDIRECTIE CONTROLE UITVOERING	Architectenbureau Corvan bvba	0477/76 19 10
Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk	Oost-Vlaanderen Ketelvest 26/202 9000 GENT	09/265 78 60
Veiligheidscoördinatie	V.E.T.O. & Partners nv Piet De Groote, adj. Ann Haegeman	09/362 04 40

- VEILIGHEID
- KWALITEIT
- MILIEU
- COÖRDINATIE
- OPLEIDING
- BEGELEIDING

Deel 2: Coördinatiedagboek

Beschrijving project:

Bouwen van ééngezinswoning
Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

Opdrachtgever:

Build to Invest bvba
Rue des Moulins d'Acren
7864 Deux-Acren
/
info@homebird.be

Ontwerper:

Architectenbureau Corvan bvba
Gentsestraat 102-104
9500 Geraardsbergen
0477/76 19 10
info@corvan-architecten.be

Veiligheidscoördinatoren:

Veiligheidscoördinator ontwerp: Piet De Groote
Veiligheidscoördinator verwezenlijking: Piet De Groote, adj. Ann Haegeman

V.E.T.O. & Partners N.V.
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
09 362 04 40
info@vetopartners.be www.vetopartners.be

1 Lijst tussenkomende partijen

Zie CD rom deel 2.1

2 Veiligheidsdocumenten van de aannemer

2.1 Intentieverklaringen uitvoerende aannemers

Geen ontvangen

2.2 De werfmelding

De melding moet gebeuren via www.socialezekerheid.be > Werken met contractanten . (sinds 1/1/2014 enkel nog digitaal)

Dient te gebeuren 15 dagen voor aanvang der werken.

Elke werf moet gemeld worden, door de eerste aannemer op het project.

Elke onderaannemer moet gemeld worden.

Zie CD rom deel 2.2

3 Verslagen van de veiligheidscoördinator

Zie CD rom deel 2.3

4 Verslagen van de werfvergaderingen

Geen ontvangen

5 Foto's

Zie CD rom deel 2.5

6 Analyses van incidenten en ongevallen

Voor zover wij correct geïnformeerd werden, zijn er tot op heden geen incidenten of arbeidsongevallen gebeurd.

- VEILIGHEID
- KWALITEIT
- MILIEU
- COÖRDINATIE
- OPLEIDING
- BEGELEIDING

Deel 3: Postinterventiedossier

Beschrijving project:

Bouwen van ééngezinswoning
Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

Opdrachtgever:

Build to Invest bvba
Rue des Moulins d'Acren
7864 Deux-Acren
/
info@homebird.be

Ontwerper:

Architectenbureau Corvan bvba
Gentsestraat 102-104
9500 Geraardsbergen
0477/76 19 10
info@corvan-architecten.be

Veiligheidscoördinatoren:

Veiligheidscoördinator ontwerp: Piet De Grootte
Veiligheidscoördinator verwezenlijking: Piet De Grootte, adj. Ann Haegeman

V.E.T.O. & Partners N.V.
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
09 362 04 40
info@vetopartners.be www.vetopartners.be

1 Inleiding

Het postinterventiedossier (PID) bevat alle documenten zoals plannen, fiches en nota's met als bedoeling de nodige interventies te vereenvoudigen.

Het PID wordt geopend door de veiligheidscoördinator – ontwerp en uitgewerkt door de veiligheidscoördinator – verwezenlijking.

In het dossier Veiligheids- en gezondheidsplan worden alle omvattende risico's van het project genoteerd aan de hand van de gegevens die de coördinator krijgt van de verschillende tussenkomende partijen. Deze lijst is eveneens een deel van het afgegeven dossier.

De veiligheidscoördinator vermeldt de nodige veiligheidsmaatregelen die van toepassing zijn op de personen die instaan voor het onderhoud en eventuele interventies bij het project na de ingebruikname.

Het PID wordt overgemaakt aan de opdrachtgever na de oplevering van de werken.

Wij vragen dit PID goed bij te houden daar dit een deel is van het project en bij verkoop gevraagd wordt door de notaris om bij de verkoopakte te voegen. Dit is een uniek document, er wordt geen kopie door VETO&Partners bijgehouden.

Piet De Groote, adj. Ann Haegeman

VETO & Partners
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
www.vetopartners.be

2 Wettelijk kader

In overeenstemming met het KB Tijdelijke en Mobiele Bouwplaatsen, deel C, Afdeling II, bevat het postinterventiedossier:

- ❖ De informatie betreffende de structurele en essentiële elementen van het bouwwerk;
- ❖ De informatie betreffende de aard en de plaats van aantoonbare en verborgen gevaren, inzonderheid ingewerkte nutsleidingen;
- ❖ De plannen die werkelijk met de uitvoering en de afwerking overeenstemmen;
- ❖ De architecturale, technische en organisatorische elementen in verband met de verwezenlijking, de instandhouding en het onderhoud van het bouwwerk;
- ❖ De informatie voor de uitvoerders van te voorziene latere werkzaamheden, inzonderheid de herstelling, vervanging of ontmanteling van installaties of constructie-elementen;
- ❖ De relevante verantwoording van de keuzen in verband met onder andere de toegepaste uitvoeringsmethoden, technieken, materialen of architecturale elementen;
- ❖ De identificatie van de gebruikte materialen.

In overeenstemming met de wet van 4 augustus 1996 (welzijnswet) Art.7 en in het bijzonder Art.8 van diezelfde wet, zullen de in uitvoering tussenkomende partijen de nodige informatie o.a. technische fiches van de gebruikte materialen en as-built plannen dienen over te maken aan de veiligheidscoördinator verwezenlijking.

In overeenstemming met het KB TMB Art.4 duodecies §3 ziet de bouwdirectie belast met de aanstelling van de veiligheidscoördinator verwezenlijking erop toe dat de verschillende tussenkomende partijen samenwerken en hun activiteiten coördineren, teneinde aan de veiligheidscoördinator-verwezenlijking de bevoegdheid, de middelen en de informatie te verzekeren.

In overeenstemming met het KB TMB Art.22 en Art.3.6° zal de veiligheidscoördinator-verwezenlijking instaan voor de aanvulling van het PID. Dit omvat o.a. bij het PID voegen van de ontvangen informatie van de verschillende in uitvoering van het bouwwerk tussenkomende partijen (waarvan sprake in §2 en 3 van deze inleiding) en het aanvullen van de instructies voor eventuele latere werkzaamheden aan het bouwwerk.

3 Informatie betreffende de structurele en essentiële elementen van het bouwwerk

De keuringen, certificaten, plannen, technische fiches en andere documentatie worden regelmatig door de veiligheidscoördinator verwezenlijking opgevraagd. De opdrachtgever en ontwerper kunnen de status hiervan opvolgen in de werfverslagen.

De ontvangen documenten kan u hierna terugvinden. Indien de opdrachtgever informatie rechtstreeks van de aannemer heeft ontvangen, moet hij deze bij dit postinterventiedossier toevoegen.

De opdrachtgever dient alle ontvangen nuttige informatie te verzamelen in dit postinterventiedossier, ook van werkzaamheden die plaatsvinden na de eigenlijk bouwwerken (vb. attesten van onderhoud ketels, herkeuringen, enz.)

Gebruikte afkortingen:

TF = Technische fiches

PID = Postinterventiedossier

3.1 Algemene informatie

Item	Ontv.	Opmerkingen
Bouwvergunning	V	Zie CD rom deel 3
Ontwerpplannen	V	Zie CD rom deel 1.2
Verslag voorlopige oplevering	V	Toe te voegen door de eigenaar
Adviezen ontwerp door veiligheidscoördinator	V	Dit is dit huidig dossier.

Voor de preventiemaatregelen tijdens later onderhoud, aanpassingen of afbraak: zie ook: “Deel 1 Veiligheidsplan” > “1. 5 Risico’s en bijhorende preventiemaatregelen”. Bij grotere werken dient er eventueel een nieuwe veiligheidscoördinator te worden aangesteld, conform de wetgeving die geldt op het moment van de nieuwe werken.

3.2 Asbuiltdossier buitenschrijnwerk

Item	Ontv.	Opmerkingen
Handleiding garagepoort	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar

Driemaandelijks:

- ❖ Raamroosters reinigen (stofzuigen, ...).

3.3 Asbuiltdossier HVAC en sanitair

Item	Ontv.	Opmerkingen
Condenserende gaswandketel	V	Regelmatig onderhoud! Info reeds overhandigd aan de eigenaar
Regenwaterpomp	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar
Waterfilter	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar
Asbuiltpan waterleidingen		Aan te vragen aan aannemer
Keuring waterinstallatie		Aan te vragen aan aannemer
Keuring gasinstallatie (incl. plan)	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar

Maandelijks:

- ❖ Controleren van de waterdruk in de warmwaterinstallatie.

Zie ook onderhoudsdossier van de installateur van de verwarming en ventilatie.

3.4 Asbuiltdossier elektro

Item	Ontv.	Opmerkingen
Keuring elektriciteit	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar
Asbuiltpan elektriciteit	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar

Iedere 25 jaar:

- ❖ Herkeuren van de huishoudelijke elektrische installatie (herkeuringen hierna toevoegen).

3.5 Asbuiltdossier keuken, vloer, algemene afwerking en varia

Item	Ontv.	Opmerkingen
Handleidingen toestellen	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar
Sleutels	V	Info reeds overhandigd aan de eigenaar

Vloeren:

- ❖ Te reinigen volgens de instructies van de leverancier / fabrikant.
- ❖ Natte vloeren zijn glad. Aandacht!
- ❖ Jaarlijks nazicht van de algemene staat (beschadigingen, struikelgevaar, ...).

3.6 Onderhoudsdossier

Item	Ontv.	Opmerkingen
Onderhoudsgids duurzame gebouwen WTCB	V	Zie CD-rom deel 3

3.7 Brandbeveiliging in woongebouwen

Brandbeveiliging bestaat uit 4 belangrijke elementen:

- 1) **Brandpreventie:** vermijd in de eerste plaats dat er brand kan uitbreken
- 2) **Brandmelding:** zorg dat alle aanwezigen en brandweer zo snel mogelijk verwittigd geraken
- 3) **Evacuatie:** zorg dat alle aanwezigen tijdig uit de gevarezone komen
- 4) **Brandbestrijding:** indien nog mogelijk en zonder gevaar voor eigen leven

Brandpreventie

Top 4 van oorzaken van brand bij woningen:

- 1) **Brand in de keuken:** door oververhit vet of oververhitte olie
- 2) Problemen met de **elektrische installatie:** laat je installatie plaatsen door een professional. Defecte kabels of toestellen laat je vervangen of herstellen.
- 3) **Onvoorzichtigheid:** omgevallen kaars, kinderen die met lucifers spelen, afbranden verf, ...
- 4) **Schoorsteenbranden:** brand enkel proper hout of kolen in de daarvoor voorziene kachel. Afval, plastic, behandeld hout, ... zorgen niet alleen voor een milieuverontreiniging en burenhinder, maar ook voor opstapeling van gevaarlijke stoffen in de schoorsteen. Deze aangekoekte smurrie kan plots leiden tot een hevige schoorsteenbrand.

Tips voor de keuken:

- ❖ Blus NOOIT een brandende frituurketel (of ander brandend vet of olie) met water. Bij een frituurbrand:
  - i. Voorzie een veilig blusmiddel in de keuken: branddeken, brandblusser of bevochtigde handdoek. Hetzelfde geldt bij gourmet, fondue, enz.
  - ii. Indien de brand te laat ontdekt werd: evacueren en brandweer opbellen.
  - iii. Probeer de stekker uit te trekken of het stopcontact spanningsloos te zetten in de zekeringkast (geen tijd verliezen met zoeken, desnoods complete installatie spanningsloos zetten). Hetzelfde geldt voor de dampkap en eventuele ventilatiesystemen.
  - iv. De frituurketel niet verplaatsen! Door onvoorzichtigheid in de paniek kan men op het snoer trappen, blijven haperen aan de deurklink enz.
  - v. Blijf bij de gebluste frituurketel totdat deze volledig afgekoeld is. Hef een branddeken of dweil niet op om te kijken of alles geblust is. Dit opheffen zorgt immers voor verse zuurstof die een steekvlam kan veroorzaken.
  - vi. Zorg dat bovenstaande instructies ook door de kinderen gekend zijn.
- ❖ Bij een barbecue is een emmer water wel een goede brandblusser. Bij verbranding van vb. de handen, kan de emmer ook dienen als eerste koeling van de brandwonde.
- ❖ Laat een frituurpan op hoge temperatuur nooit onbewaakt achter, zelfs al is het maar voor een paar minuutjes. Koop bij voorkeur een friteuse die is uitgerust met een thermostaat met een thermobeveiliging.
- ❖ Een frituurpan moet aan de buitenkant volledig vetvrij zijn. Door de hitte kan het vet gaan druipen en ontvlammen.

Andere tips:

- ❖ De droogkast is het toestel bij uitstek dat een brand kan veroorzaken. Laat deze enkel draaien als je thuis bent.
- ❖ Leg aanstekers en lucifers buiten het bereik van kinderen.
- ❖ Rook niet in de zetel, bed of andere meubels die gemakkelijk brand kunnen vatten. Een restje van een sigaret kan nog 4 uur smeulen voordat deze een brand start.
- ❖ Zet geen planten of bloemen op of bij elektrische apparaten. Een kleine hoeveelheid water kan een kortsluiting met brand veroorzaken.
- ❖ Vervang een TV met klassieke beeldbuis door een modern alternatief. Dit geldt zowel voor de gewone televisie als voor computerschermen. Beeldbuizen kunnen onverwacht voor een implosie zorgen. Als u beeldbuizen blijft gebruiken, schakel deze altijd volledig uit en laat ze zeker niet op standby staan.

Brandmelding

Zorg ervoor dat iedereen zo snel mogelijk op de hoogte is van een begonnen brand. Investeer daarom in brand- en / of rookmelders. Voor een beperkt bedrag kan je reeds degelijke melders komen. Een paar tientallen euro's kunnen je leven redden.

Het onmiddellijk melden van elke brand aan de brandweer is wettelijk verplicht en kosteloos. U zal nooit een vergoeding moeten betalen bij het oproepen van de brandweer, zelfs als u er in slaagt om de brand zelf te blussen. Beter eens te veel bellen dan te laat.

Locatie van de detectie:

- ❖ Warmte stijgt. Plaats detectie bijgevolg altijd op de hoogste plaats. Bij systemen op batterijen moet de detectie wel nog veilig bereikbaar blijven om de batterijen te kunnen vervangen.
- ❖ Plaats minstens 1 detector per trappenhuis en per verdieping.
- ❖ Blijf uit de buurt van hoeken of zeer hoge kasten. Daar is er minder luchtcirculatie, waardoor rook minder snel de detector bereikt. Hou een afstand van minstens 30cm.
- ❖ Blijf uit de buurt van de ventilatieopeningen.
- ❖ Blijf uit de buurt van verlichtingsarmaturen. Door lokale luchtcirculatie boven lampen is er altijd een grotere stofafzetting.
- ❖ Bij twijfel: raadpleeg een specialist of uw brandverzekeraar.

Er bestaan verschillende systemen:

- ❖ Rookmelders: zij detecteren een verminderde zichtbaarheid. De link wordt gelegd met rook en dus ook met brand.
  - Te plaatsen in:
    - Slaapkamers
    - Andere gewone kamers (bureau, hobbykamer, ...)
    - Traphallen en gangen
  - Een gewone rookmelder kan echter niet overal ingezet worden. De volgende lokalen worden beter niet uitgerust met een gewone eenvoudige rookmelder:
    - Keuken: vetdampen kunnen de melder ontregelen of vals alarm geven.
    - Living met open haard: een korte terugslag van rook kan vals alarm geven
    - Garage: de uitlaat van startende wagen veroorzaakt vals alarm
    - Douche / badkamer: waterdamp kan voor een melder als rook gezien worden en vals alarm veroorzaken.
- ❖ Hittedetectie: zij worden ingesteld op een bepaalde temperatuur. Indien zij een dergelijke temperatuur opmeten, geven ze alarm.
- ❖ Een combinatie van systemen of specifieke melders kunnen aangewezen zijn. Raadpleeg hiervoor een specialist of uw brandverzekeraar.

Geef de voorkeur aan een vaste installatie. Dit werkt niet met batterijen. Systemen op batterijen zijn echter zeker nog altijd de moeite waard. Kies dan voor batterijen met een lange levensduur. Heroplaadbare batterijen zijn hier te vermijden.

Een beperkt onderhoud is nuttig:

- ❖ de detectoren stofzuigen
- ❖ nakijken of de batterijen niet leeg zijn

Er bestaan fiscale voordelen voor brandbeveiliging:

- ❖ Dit komt in aanmerking:
  - Vaste meldinstallaties
  - Levering en plaatsing van blustoestellen van 6kg met inbegrip van het automatisch blustoestel dat wordt geplaatst in de verwarmingslokalen op stookolie.
  - Levering en plaatsen van brandwerende deuren (vb. garagedeur, deur stooklokaal, ..)
- ❖ Deze voordelen kunnen jaarlijks aangepast worden. Voor de meest recente stand van zaken: check www.minfin.fgov.be . Ook als u geen recht (meer) zou hebben op premies, is brandmelding altijd een nuttige investering.

Noodzaak van evacuatie-oefeningen bij woningen

Bij een woningbrand hebben we gemiddeld 3 minuten de tijd om de woning uit te vluchten. Dertig jaar geleden was dat nog gemiddeld 17 minuten. De overlevingskansen om levend uit een brand te geraken gaan drastisch achteruit, letterlijk met de minuut.

Dat de ontsnappingstijd dermate is ingekort, is volgens de Brandweervereniging Vlaanderen te wijten aan het toenemend gebruik van synthetische materialen en de steeds verder doorgedreven isolatie en luchtdichtheid. Als gevolg van de goede isolatie kan de hitte niet meer naar buiten en loopt de temperatuur veel sneller op. Eens de temperatuur de 500°C haalt, vliegt je inboedel in één klap in brand door zelfontbranding.

Vuur is sneller dan de brandweer. Ook al heb je direct het nummer 112 gebeld, de brandweer heeft minstens 12 minuten nodig om tot bij jou te komen. Inmiddels verspreiden het vuur en de rook zich razendsnel en belemmeren ze je zicht en ademhaling. Binnen de 3 minuten kan je stikken. Voor de mens is namelijk niet het vuur het meest bedreigende onderdeel van een brand, het is de rook.

Rook bevat koolstofmonoxide, een gas dat bedwelmt. In een woning waarin veel kunststoffen verwerkt zijn, worden ook allerlei giftige gassen gevormd. Voeg daarbij de hitte die vrijkomt: die kan oplopen tot 1.200°C. Dat overleeft geen mens. Al vanaf een temperatuur van 65°C functioneert het lichaam niet meer.

Rook is pikzwart en verspreidt zich zo snel, dat je zelfs in je eigen woning compleet gedesoriënteerd raakt. Laat je niet misleiden door wat je ziet in soaps en films:

Bij een echte brand binnen zie je NIETS:

- Woningbranden komen vaak 's nachts voor;
- De verlichting en elektriciteit kan uitgevallen zijn (kortsluiting, ...);
- De rook belemmert snel alle zicht;
- Giftige dampen irriteren de ogen.

Daarom is het erg aan te raden om minstens 1x per jaar ook in een woning een evacuatie oefening uit te voeren.

Ga er vanuit dat je bij een brand niets ziet. Vind je blindelings de kinderkamers? Ligt de trap niet vol materiaal? Wie belt de 112 en wie gaat wie halen? Kan je blindelings je GSM, een zaklamp of een brandblusser vinden? Kent iedereen het noodnummer 112? Moeten de kinderen op hun kamer blijven bij een brandalarm of juist zelf proberen te vluchten? Als de traphal onbruikbaar is geworden, wat is het veiligste alternatief? Staan er geen fietsen of kinderwagens voor de buitendeur? Allemaal zaken die je beter op voorhand goed afspreekt. **Tijd is cruciaal bij een brand!**

Brandbestrijding

Voorzie op elk verdiep een brandblustoestel. Goede locaties zijn:

- keuken (brandblusser en / of branddeken)
- slaapkamer ouders (brandblusser)

Vervang brandblustoestellen om de x jaar. De houdbaarheid staat duidelijk op het toestel.

Overschat de mogelijkheden van een brandblusser niet! Een normale brandblusser heeft een gemiddelde capaciteit van ongeveer 15 seconden.

Een brandblusser is dus niet geschikt om een brandende kamer te blussen. Een brandblusser is enkel nuttig om zeer beginnende brand te blussen of om een veilige doorgang te creëren tijdens de evacuatie.

Riskeer je leven niet voor materiële zaken! Iedereen tijdig buiten krijgen is het enige wat telt!

Brandveiligheidschecklijst

Voor de test: www.ismijnwoningbrandveilig.be (officiële site).

Er wordt ook telkens bijkomende uitleg, tekeningen, enz. gegeven.

Goede antwoord = O of NVT (niet van toepassing)

Vraag	Ja	Nee	NVT of ...
Is het huisnummer goed zichtbaar vanaf straat? (nodig voor hulpdiensten, dokter van wacht, ...)	☐		
Weet u waar de hoofdafsluiters van gas, elektriciteit & water zich bevinden en zijn deze goed bereikbaar? Ook bij een stroompanne (geen licht)?	☐		
Zet u uw droogkast, vaatwasser en/of wasmachine soms aan als u afwezig bent?		☐	
Zijn de muren en plafonds in uw woonst gemaakt van brandveilige materialen en werd er brandveilig isolatiemateriaal gebruikt?	☐		
Wordt de elektrische installatie van uw woning om de 25 jaar gekeurd of bij elke wijziging van de installatie?	☐		
Zijn de zekeringen in uw elektriciteitskasten intact en is uw elektrische installatie beveiligd met een verliesstroomschakelaar?	☐		
Controleert u bij het aansluiten van een bijkomend toestel via een verdeelstekker, of u het toegelaten vermogen op uw net, stroomkring of kabels niet overschrijdt?	☐		
Legt u elektrische snoeren, verdeelstekkers en verlengkabels onder het tapijt, dekens of onder een deur?		☐	
Zijn uw elektrische verdeelstekkers voorzien van een overspanningsbeveiliging?	☐		
Reinigt u de stoffilters van de droogkast na elke wasbeurt?	☐		
Zijn de permanente elektrische toestellen geaard en werden deze toestellen op een geaard stopcontact aangesloten?	☐		
Bedraagt de afstand tussen de spots / lampen en het verlichte oppervlak minstens 30cm?	☐		
Bewaart u lucifers of aanstekers buiten het bereik van kinderen?	☐		
Dooft u uw sigaretten steeds op een veilige manier in een brandbestendige asbak?	☐		
Heeft u een brandblusapparaat in uw woning, bij voorkeur op elk bewoond verdiep? Minstens 6kg, type ABC (autobrandblusser is geen ABC)	☐		
Hangt er op elke bewoonde verdieping minstens 1 rook- en CO2-melder?	☐		
Heeft u een vastgelegd vluchtplan met tenminste 2 vluchtroutes opgemaakt? Bij een brand hebt u geen tijd om hierover na te denken, u moet vooraf weten wat uw plan is en wat de opties zijn. Wie zorgt voor de kinderen? Enz.	☐		
Zijn de vluchtroutes vrij van obstakels en worden de verschillende routes ten minste 1x per jaar ingeoeffend? Ramen met (elektrische) rolluiken of veiligheidsglas zijn niet altijd bruikbaar voor evacuatie.	☐		
Bewaart u uw sleutels van de buitendeuren op vaste plaatsen in de buurt van de deuren?	☐		
Ligt er een overzicht van alarmnummers in de buurt van de telefoon of werden de alarmnummers opgeslagen in de GSM? (112, antigifcentrum, huisdokter, gasmaatschappij, ...)	☐		
Hangt er in de keuken een blusdeken op een goed bereikbare plaats?	☐		
Wordt de filter van de afzuigkap minstens 4x per jaar vernieuwd of gereinigd?	☐		
Zet u uw fornuis of strijkijzer uit als u naar buiten gaat?	☐		
Maakt u uw broodrooster, frietketel, stofzuiger en haardroger regelmatig schoon?	☐		
Sluit u alle deuren bij het verlaten van uw woning?	☐		

Zet u uw TV bij afwezigheid of 's nachts volledig uit?	☐		
Worden brandende kaarsen uit de buurt van spelende kinderen en gevaarlijke plaatsen (gordijnen, ...) gehouden?	☐		
Worden brandende kaarsen gedoofd bij het verlaten van een ruimte?	☐		
Werd er een deur met een brandweerstand van een half uur (E11 30 of Rf 1/2h) geplaatst tussen het slaap- en woongedeelte van de woning?	☐		
Worden er butaan- of propaanflessen in de kelder opgeslagen? Deze gasflessen worden o.a. gebruikt als brandstof voor het fornuis, de barbecue, bijzetverwarming, ...). Deze gassen zijn zwaarder dan lucht en stapelen zich op in kelders. Zij moeten uit de buurt van kelders en kelderopeningen (ramen, verluchting, ...) gehouden worden.		☐	
Wordt uw verwarmingsinstallatie regelmatig nagekeken door een erkend vakman?	☐		
Bewaart u het verslag van de onderhoudscontrole?	☐		
Wordt de ruimte waarin de CV-ketel staat voldoende geventileerd? Vooral noodzakelijk bij open toestellen (lucht uit de ruimte wordt gebruikt)	☐		
Is de ruimte rond de CV-ketel vrij van brandbaar materiaal of ontvlambare stoffen?	☐		
Werd uw verwarmingsinstallatie geplaatst door een erkend vakman?	☐		
Is de hoofdafsluiter van de brandstof gemakkelijk te bereiken, intact en nog effectief bruikbaar (proberen dicht te draaien).	☐		
Wordt de ruimte van de kolen / houtkachel / haard goed geventileerd?	☐		
Is het geheel rond de kachelbuis (afvoer) en de afvoerstomp van de kachel goed afgesloten?	☐		
Gaan de deuren van de kachel correct open en dicht zonder dat er daardoor gloeiende as of kolen uit de kachel / haard kunnen vallen?	☐		
Wordt de vallende as door een asbak opgevangen en wordt de kachel / haard regelmatig geveegd?	☐		
Hangt het gereedschap, noodzakelijk voor het openen van de kachel, op een vaste plaats in de buurt van de kachel?	☐		
Wordt de schoorsteen minstens 1x per jaar gecontroleerd en geveegd door een professionele schouwveger?	☐		
Gebruikt u altijd schoon, onbehandeld en droog hout voor in uw haard?	☐		
Maakt u gebruik van een vonkenscherm om te vermijden dat er gloeiende stukjes houtskool wegspringen?	☐		
Legt u soms kledij op of in de buurt van het verwarmingstoestel?	☐		
Staat de bijverwarming op een stabiele plaats met de aansluitleiding mooi tegen de grond?	☐		
Kunnen kinderen of huisdieren in de buurt van het verwarmingstoestel komen?		☐	
Zet u de bijverwarming steeds uit bij het verlaten van de ruimte?	☐		
Wordt de geiser jaarlijks gecontroleerd en gereinigd door een erkend vakman?	☐		
Wordt elk gastoestel voorafgegaan door een op de leiding gemonteerde stopkraan?	☐		
Zijn de stopkranen gemakkelijk te bereiken en intact?	☐		
Heeft de geiser een rookgaskanaal dat de verbrandingsgassen rechtstreeks naar buiten afvoert?	☐		

4 Algemene raadgevingen voor bij u thuis

Specifiek voor woningbouw citeren wij graag uit de brochure “Veilig (t)huis” van het PVI.

Valkuilen in de woning

Jaarlijks komen honderden landgenoten om het leven na een val. De helft van alle ongevallen thuis hebben te maken met vallen, en voor 80-plussers is dit zelfs 90 procent. Ruim één arbeidsongeval op zeven is het gevolg van een val. De meest voorkomende ‘valkuilen’ in de woning, vertaald naar concrete preventiemaatregelen, vind je hieronder.

Keuken

- ❖ Vervang alle versleten vloerbekleding en maak randen die beginnen om te krullen goed vast;
- ❖ dweil water, vet of iets anders dat je gemorst hebt meteen op;
- ❖ bij het boenen wrijf je de boenwas mooi glad; je kan natuurlijk ook niet-gladde, vanzelf glanzende was gebruiken;
- ❖ gebruik een keukentrapje of trapladder om iets van een hoge legplank te nemen; een keukenstoel als noodoplossing is niet aangewezen;
- ❖ veelgebruikt materiaal berg je op in een kast die gemakkelijk bereikbaar is; zo heb je niet steeds een opstapje nodig; lichte zaken kan je op hoger gelegen legplanken leggen.

Eetkamer

- ❖ Laat speelgoed, boeken, tijdschriften, cd-doesjes enz. niet op de grond liggen; je kan erover uitglijden of struikelen wanneer je opstaat uit je zetel en vergeten bent dat er iets lag; pas ook op voor allerhande kabels op de grond: kabels hebben al heel wat mensen doen struikelen;
- ❖ zet de meubelen in het lokaal waar ze thuishoren; een voetbankje of koffietafeltje op de verkeerde plaats of in een donkere kamer kan gevaarlijk zijn;
- ❖ plaats meubelen zo dat er voldoende ruimte overblijft om gemakkelijk te bewegen; opgelet voor glazen tafeltjes en breekbare voorwerpen: ze kunnen de gevolgen van een val aanzienlijk verergeren; scherpe hoeken kan je afschermen met stoothoekjes (aangewezen bij kleine kinderen)
- ❖ meubelen kunnen een steuntje geven wanneer je je evenwicht verliest; wiertjes onder meubilair zijn alleen praktisch wanneer je het regelmatig moet verplaatsen; zorg ervoor dat je de wiertjes kan vastzetten;
- ❖ laat geen kabels liggen in een zone waar veel mensen voorbij komen; een kabel mag dus nooit dwars in een deurgat of gang liggen;
- ❖ plaats elektrische toestellen (staande lamp, telefoon,...) zo dicht mogelijk tegen de muur;
- ❖ herstel alle uitgerafelde, versleten of losliggende tapijtranden en andere vloerbedekking, plak ze dan terug vast met speciale lijm of plakband;
- ❖ gebruik zo veel mogelijk tapijten met een antisliplaag; afzonderlijke rubberen matten zijn ook verkrijgbaar in de handel.

Badkamer

- ❖ In de badkuip en de douche is slipgevaar het grootste probleem; plaats een rubberen mat of antislipbodem in de badkuip en douchebak; een antislipplaats vóór het bad is ook een goed idee;
- ❖ een douche met een zitje is erg praktisch voor mensen die minder goed te been zijn;
- ❖ een of meerdere handvatten (stevig bevestigd aan de muur) geven je meer houvast; handig wanneer je in of uit het bad stapt of wanneer je uitglijdt;
- ❖ leg de zeep op een gemakkelijk bereikbare plaats;
- ❖ pas op voor gemorste crèmes, lotions enz.; kuis ze onmiddellijk op;
- ❖ zorg ervoor dat de badmat niet kan wegglijden; breng eventueel een antisliplaag aan.

Slaapkamer

- ❖ Plaats een lichtsakelaar binnen handbereik van elk bed; ook een nachtlampje kan nuttig zijn;
- ❖ opgepast voor schuivende tapijtjes; vergeet het antislip aan de onderkant niet;
- ❖ hang kleren op; een achteloos weggegooide jurk of jeans heeft al heel wat argeloze mensen doen vallen;
- ❖ een telefoon of een toestel voor welzijnsalarmering is nuttig in noodgevallen;
- ❖ berg schoenen op in een rekje of een andere aparte plaats; zo val je er 's nachts of 's ochtends niet over;
- ❖ vooral ouderen nemen best rustig de tijd om uit bed te komen of op te staan: de bloeddruk kan zich dan aanpassen.

Kinderkamer

- ❖ Speelgoed, spelletjes, schoenen en kleren zijn voor de hand liggende gevaren in de kinderkamer; pas op voor kleine gevaren zoals knikkers of rubberen balletjes; leer kinderen alles netjes op te ruimen;
- ❖ natte plekken komen vaak voor in de kamer van kleine kinderen; kuis ze onmiddellijk op!
- ❖ kinderen vallen wel eens uit hun bed; een plank die de open zijkant afsluit is een goede oplossing, zeker in een stapelbed.

Balkons, veranda en ramen

- ❖ Kijk regelmatig na of de relingen van het balkon en de veranda stevig genoeg zijn; hou ze in goede staat;
- ❖ de hoogte van een balkonbalustrade: zie eerder opmerkingen. , de afstand tussen spijlen moet kleiner zijn dan 9 cm; er staan geen voorwerpen op het balkon die kinderen als opstapje kunnen gebruiken;
- ❖ een veilig balkon is voorzien van veiligheidsglas of stevig spijlen of staven; er zijn geen horizontale latten in de balustrade: een kind kan ze gebruiken om erover te klimmen;
- ❖ ramen van kamers van kleine kinderen moeten goed afgeschermd zijn; hou hun bed ver weg van ramen waaruit ze kunnen vallen; een raam is altijd gesloten wanneer een kind alleen in deze kamer is;

Garage

- ❖ Berg je gereedschap op zodat je er niet over kan vallen; voorraden horen thuis in rekken of kasten;
- ❖ als je iets hoog boven het hoofd opbergt, let dan op dat het daar veilig is opgeborgen (zodat het niet kan vallen)
- ❖ hou de vloer proper; olie- en vetplekken zorgen voor heel wat slipgevaar; je verwijdert ze meteen of strooit er zand of zaagsel over;

Tuin

- ❖ Rol de tuinslang op en berg ze op wanneer je ze niet nodig hebt; als je ze toch buiten moet laten liggen, hang ze dan aan de muur, rol ze af langs de muur of ergens waar je er niet over kan struikelen;
- ❖ berg gereedschap en speelgoed op als je ze niet nodig hebt;
- ❖ harken en spaden leg je niet op de grond, maar zet je tegen de muur; de tanden van de hark zijn dan naar de muur gericht; leg je een hark toch op de grond, zorg er dan voor dat de tanden de grond raken;
- ❖ putten – hoe groot of klein ook – kunnen je doen vallen in de tuin of op het gazon; vul ze op als je kan, of duid ze aan;
- ❖ valgevaar dreigt niet alleen in de zomer; hou de veranda, het portaal, treden en paden sneeuwvrij; bestrooi ijsplekken met zout of zand om het uitglijden te voorkomen;
- ❖ de koer en de tuinpaden moeten regelmatig schoongemaakt worden; natte bladeren, ijs en sneeuw houden heel wat risico's in; pas ook op voor putten, verhogingen en losliggende tegels in de paden;
- ❖ regen- en beerputten hebben een stevig en zwaar deksel; als zo'n put toch open moet, signaleer het dan duidelijk.

- VEILIGHEID
- KWALITEIT
- MILIEU
- COÖRDINATIE
- OPLEIDING
- BEGELEIDING

CD-ROM Dossier

Verklaring van overdracht van postinterventiedossier

Te ondertekenen na einde werken en na afgifte postinterventiedossier PID. Enkel dit blad per post, per mail info@vetopartners.be of via fax 09 363 09 36 terug te bezorgen. Het dossier moet u zelf bijhouden.

Project: Bouwen van ééngezinswoning

Werfadres: Steenbakkerij 36, 9500 Geraardsbergen

Opdrachtgever: Build to Invest bvba
Rue des Moulins d'Acren 4
7864 Deux-Acren
/

Veiligheidscoördinator
verwezenlijking: V.E.T.O. & Partners NV.
vertegenwoordigd door Piet De Groote, adj. Ann Haegeman
Houtemstraat 25
9860 Oosterzele
info@vetopartners.be
Fax: 09 / 363 09 36

Ondergetekende verklaart het postinterventiedossier te hebben ontvangen vanwege de veiligheidscoördinator verwezenlijking na het einde van de werken.

Het postinterventiedossier is een uniek dossier. Het zorgvuldig bijhouden van het postinterventiedossier valt onder de verantwoordelijkheid van de ontvanger / opdrachtgever. Er wordt geen kopie bijgehouden door de veiligheidscoördinator. Hierbij wordt de opdracht van de veiligheidscoördinator beëindigd.

Datum afdruk: 5 augustus 2016

Voor ontvangst,

Datum

Veiligheidscoördinator verwezenlijking

Opdrachtgever

Piet De Groote, adj. Ann Haegeman

Build to Invest bvba